

Universal Declaration of Human Rights - Themne

© 1996 – 2009 The Office of the High Commissioner for Human Rights

This HTML version prepared by the UDHR in Unicode project, <http://www.unicode.org/udhr>.

Mashelo Ma Anjām ŋa Raru Ta Amari Ma Rawuni Kāpet

KAWASƏR ANKAN

Ɔwa ta salata kasothne ayiki a komane anjām akāpet, ɔwa yi amari mathanane a komane ŋa-e, ŋa yi angbeth ŋa rawankom, malompi, yi mathɔfāl ka nɔru.

Ɔwa, ka kala agbap yi kasay amari ma anjām akāpet ma po kara kadifathane ake po lasar tatempe ta anjām akāpet, ɔwa ka po kara ka raru are, pə yi nanra anjām akāpet manba nan rawankom ra kafɔf, katani edina, kate ba ranes kapa ye, ane ŋa tha yi mafela ma anjām akāpet thɔŋ be nɔru. Ɔwa ɔ fisa ti, kama a te gbɔndar anjām rə tɔy o tɔy be mə yɔ ŋa anj thantone tə kafumpər ane bət anjɔsɔ mə thalər ŋa-e, ɔwa tasoma, a yi təkə bot ethɔ məkunkəla ŋa-e.

Ɔwa a yi təkə sakəthi akera ake der o der, təkə yɔ tathɔf ta raru be təmane. Ɔwa tasoma anjām ŋa tathɔf be anj wopane ka raru, anj bot ka masekrane manj təkə beŋ kama anj gbasi ɔfu fəlen malane ma kasɔŋ anjām akāpet amari akomane ŋa, ka ayiki yi to wuni kəpet ɔ yi-e, kapa runiŋani, yi bom ŋan a thənanə. Ɔwa anj beŋ təkə səkə ro di rawankom yi mayi makolo ma anjām akāpet.

Ɔwa rokɔm kati be tathɔf ate yi ka anjənki ane, təsone kapa, ta tə wopane rəkin yi tathɔf ta raru tək sakəthi yi kəwop amari a komane anjām akāpet yi rawankom tanj.

Ɔwa anpo beŋ tə kəyi kasothne amari ame yi rawankom are, ya yi anjolo ŋa masekrane ame.

Tasoma Akamathɔ ka Anjām ŋa Raru kə Thasa

Akera Ake kapa :

Mashelo ma kasɔŋ amari a komane anjām akāpet ame, ma yi ɔtəma wa wuni o wuni yi ka tathɔf ta raru be kama wuni o wuni, agbap o gbap ka raru, ɔ yi təkə bot masekrane ame rə mera alɔkɔ be, rə kəthəkəsə anjām akāpet kama anj səkə kayikis amari a komane anjām akāpet yi rawankom tanj ro di, kəɔŋ ka anj yi ka tathɔf ro kor yi ane yi ka tathɔf təbran. Kama anjām be ka raru anj wop masekrane ame. Ɔwa kama anj sɔthne, yi kəwop masekrane ame ketɔŋ ka anjām ŋa tathɔf yi ka anjənki ane yi kəɔŋ ka anjām be manj kaman-e :

1. Anjəkəl atɔtɔkɔ

A kom anjām akāpet be ŋa athənanə yi rawankom. Ɔwa anj ba məmari mathanane. Ɔwa anj ba məfith yi təchempe. Chiyan, anj yi təkə gbasi anjkos ŋan mɔ kapa ŋa təkɔm.

2. Anjəkəl beka mareŋ

Wuni o wuni ɔ ba mari ma rawankom, yi məmari a bot ka masekrane ame, kama a te say kɔ ta abɔnshɔ, mayi ma anj der ŋɔŋ, kapa uwan duni thalɔm wunibom, sɔthlɔm atənt manj fɔf, anjina manj tanj, thalɔm kapa anjgbap anj yi, təkə ate mɔ wop ka amera ŋɔŋ, anjthɔf ŋɔŋ, thalɔm anjɔnshɔ ɔ wur, tə mone, ta ro a kom kɔ-o, yi mətəma ɔ-e. Rodi kati sɔ, a ye təkə yɔ kɔ agbap tə kapa anjgbap ane rɔ yi, amari ɔ təma, thalɔm mətəma ma anjthɔf, thalɔm anjgbap ɔwuni ɔ yi-e, thalɔm kapa anjthɔf ane po chiya ka anjyethə ŋati, thalɔm a tanj ŋi masheheke, anjyi ro ratha ka anjthɔf alɔm, thalɔm anj baye ate ma yɔ ka anjyethə ŋate.

3. Anjəkəl beka məsas

Wuni o wuni ɔ ba amari ta ahesam nɔn, rawankom rɔn yi kafisɔs ahesam nɔn.

4. Ahsakal beka marla

A ye so takə wop wuni ratar, thalɔm kəyis kɔ mashaɛɛ. A ye so takə wop wuni, kəthila atar dɔ rɔn o rɔn. Kəthila aɳfəm ka ratar a yi takə gbɛnɛ ki.

5. Ahsakal beka tamath

A ye takə thalɔr, kəsɔmpar, thalɔm kəgbalo wuni ka aɳfɔsɔ rəkɔm.

6. Ahsakal beka tamthurukin

Wuni o wuni ɔ ba amari mɔn a yi takə sɔn kɔ katanɳanɛ ka aɳthɔ-e.

7. Ahsakal beka tamthaderɔn

Aɳfəm akəpet a thənanɛ teri ro der ka aɳthɔ. ɔwa aɳ ba amari ma kama aɳthɔ aɳ gbəpər ɳa. ɔwa aɳ ba amari ma kama aɳthɔ aɳ bum ɳa kəwur ka aɳɛ mɔ ɳa aɳgbay; ta aɳɛ mashim masekrane aɳɛ, thalɔ m takə ɳa aɳfəm alɔm aɳ ləsər masekrane aɳɛ.

8. Ahsakal beka tamtharesas

Wuni o wuni ɔ ba amari kama a thonkanɛ kɔ ta bepi wuni o wuni ɔ kathi kɔ amari mɔn ka rəwuni kəpet katanɳanɛ ka aɳ thɔ.

9. Ahsakal beka tamthareɳanɛ

A ye takə barkar wuni ka aɳfɔsɔ. A ye takə bot kɔ der ɔfenanɛ thalɔm kəfitha kɔ rathɔf atel ka mɔ te mɔ yema.

10. Ahsakal beka tɔfɔt

A yi takə sɔn wuni o wuni aɳɛrɛ aɳthənanɛ suɔ kɔ eləɳs ka aɳbare ɳa aɳthonkas gberkethe mɔ te ɳa aɳgbay ka kəgbəngbən amari mɔn yi aɳgbethe nɔn, yi maləs thalɔm taləs a pa tɔ ɳɔ-e.

11. Ahsakal beka tɔfɔt ɳin

1. ɔwa wuni o wuni a po bot ka aɳbare ɳa aɳthonkas bɛ ta maləs a pa mɔ ɳɔ-e, a ye takə gbasi kəpa aɛ a lɔm kəpa tɔ ɳu-e tətɛn, haɳ thas a po gbəngbən yi kəlɔfthi ləfthi. ɔwa a sɔn kɔ aɳɛrɛ ɳa kathonka kama ɔ kathineka aɛ a dɛn kɔ. ɔwa thas a bəp kəpa aɛ a l m tətɛn yenka ma wop kɔ tən.

2. ɔwa a ye takəwop wuni ka aɳthɔ ka maləs aɳɛ pəyi ɔ bote ri mata mɔn, pə ka aɳthɔ ɳa aɳthɔf nɔn-o, thalɔm aɳthɔf atel ka alɔkɔ a ɳa maləs mati-e. ɔwa a ye takə thalɔr wuni pə thas mɔ to a bot takəthalɔr wuni mashim aɳthɔ ka aɳlɔkɔ ɔ shim aɳthɔ-ɔ.

12. Ahsakal beka tɔfɔt marɔn

A ye takə bot kəsəɳ ka aɳgbundu, aɳbɔnshɔ, mɔyira thalɔm aɛ mɔ gbal, ɔwa kəsambos ayiki tɔn yi aɳɛ nɔ aɳɔn. ɔwa wuni o wuni ba amari ma ka ɳa aɳthɔ aɳ chimɔ kɔ ka aɳɛ mɔ bot kɔ kəsəɳ-e.

13. Ahsakal beka tɔfɔt məsas

1. Wuni o wuni ɔ ba rawankom ra kakɔnɛ ro ɔ yema yi kəbot məyira mɔn ro ɔ yema-e ra thɔf o thɔf.

2. ɔwa wuni o wani ɔ ba amari ma katey hali ro a kom kɔ-e takə kɔnɛ ro ɔ yema-e, thalɔm kəkalanɛ ro ɔ wur-e.

14. *Λησάκəl beka tɔfɔt maŋle*

1. *Wuni o wuni ɔ ba ʌmari ma kaɣbuke ɔ kɔ mankne ra ʌthɔf ʌlɔm, kama a te dif kɔ.*
2. *Ɔwa a ye təkə nɔy kɔ ʌmari ʌme ta salata efɔf eyay yay, thalɔm rə tətək təlɔm tə wɔŋ rapolitikis, thalɔm tətək te ləsər mathank ma ʌnyunayted Neshɔn.*

15. *Λησάκəl bəka tɔfɔt tamath*

1. *Wuni o wuni ɔ ba ʌmari təkŋ yira ka ʌnthɔf ŋɔŋ.*
2. *Ɔwa wuni ɔ baye mari təkə kathi ɔkos kɔŋ ʌmari ma kayi ukin ka ʌnthɔf ŋɔŋ, thalɔm kəbent kɔ kama ɔ te shinkar kayi ukin ka ʌnthɔf ɔ te yema.*

16. *Λησάκəl bəka tɔfɔt tamthrukin*

1. *ʌŋfəm aruni yi ʌŋfəm abom po tena-e, ʌŋ ba mari təkə nantane mɔ to ʌŋ yema-e; təkə te kəlene ta ʌbɔnshɔ, ʌnthɔf, thalɔm ʌŋdina kama ʌŋ təpi talek taŋ.*
2. *Ɔwa a ye təkə nɔt wuni kə kɔne bala ka ɔwe ɔ te yema. ʌŋe mənantane-e, ʌŋ yi təkə beŋ ka mayema maŋ.*
3. *Ɔwa ma pəyi ralek ra mayira ra yi kaɔboth ka ʌkələŋ kələŋ ka mayirane-e, ʌŋə ka ʌkələŋ be yi ka ʌnthɔfe, a yi təkə bum ŋa də roŋ o roŋ maŋ yema yaɔha-e.*

17. *Λησάκəl bəka tɔfɔt tamthəderəŋ*

1. *Wuni o wuni ɔ ba ʌmari təkə ba ʌkeŋ kɔŋ kɔn son. Ɔwa ɔ gbəli sɔ kal ba ʌkeŋ yi afəm ʌlɔmŋ.*
2. *Ɔwa wuni ɔ baye mari təkə kathi kɔ ki ra fɔsɔ rəkom.*

18. *Λησάκəl beka tɔfɔt tamthresas*

Wuni o wuni ɔ ba ʌmari ma rawankom ra katəmtəmne to ɔ yema, enane yɔŋ yi ʌŋdina ɔ yema wop-e. Wa ɔ ba ʌmari ma kashinkar ʌŋdina ɔ yema, yi malane mɔŋ. Ɔwa ɔ ba rawankom ra kəthəksa, kaɔlatho, katanəŋe yi kəthəksa malane mɔŋ pəyi kɔŋ son-o, ka ʌkələŋ kələŋ yi afəm ʌlɔm-o, dər ɔgberkethe-o, thalɔm ka ʌŋ gbundu ŋɔŋ.

19. *Λησάκəl beka tɔfɔt tamthreŋanle*

Wuni o wuni ɔ ba rawankom ra ʌte ɔ təma yi kaɣf ʌte ɔ yema-e. Ɔwa rawankom ʌre ɔ ba ri təkə bət ʌte ɔ nanɛ kə tə bot kɔ kə səŋ yi kəthens, thalɔm kəsakəthi təra yi etəmtəmne də roŋ o roŋ kə təkəlene ro ɔ yi-e.

20. *Λησάκəl beka kəgba*

1. *Wuni o wuni ɔ ba ʌmari ma kawop məgbane məthɔfəl yi kəkulune ʌŋe ɔ yema-e.*
2. *A ye təkə fɔsar wuni kama ɔ kəkulune ka ʌte ɔ te yema-e.*

21. *Λησάκəl beka kəgba ŋin*

1. *Wuni o wuni ɔ ba ʌmari ma kaɣbasi ʌgbap ka ʌŋkwament ŋa ʌnthɔf ŋɔŋ, kətaŋ ka kɔŋɔŋ gbəŋ thalɔm ka ɔwe ɔ thithe.*
2. *ʌŋkwhament ʌŋ yi təkətaŋane ʌte ʌŋfem ʌŋ yema-e. Ɔwa mayema ʌme ʌŋ tə tɔrine ŋa ka katente thith ʌŋe ʌŋ yema-e, ka ʌŋgbundu. Ɔwa a ye təkə penshane ʌmari ma wuni o wuni po bək təkə thith wuni-e, kama ɔ thith ɔwe ɔ yema ɔ təma ta ʌtɔŋ.*

3. [Missing?]

22. *Λησάκəl beka kəgba marəŋ*

Ɔwa ma pəyi wuni o wuni ɔ yi kətəŋ ka anɣəm akəpet-e, ɔ ba amari ma kəmarane kɔ kama pəfisa kɔ kətəŋ ka emar ya anɣəf, emar ya tathəf tətəl, kətəŋane ka mɔ to ɔ gbəli təma ukolo yi yiki kətəŋ ka anɣos ηŋ.

23. *Λησάκəl beka kəgba esas*

1. Ɔwa wuni o wuni ɔ ba amari ma kaworək mapanth, rawankom ra kathith kɔ rəmapanth yi ka ɔlompi wati kama ate penshane kəsəŋ wuni mapanth.

2. Ɔwa wuni o wuni ɔ yi təkə ba aram athənanə bepi an yɔ məpath məthənanə kəte tɔ agbay.

3. A yi təkə ram wuni o wuni aram afino mə gbəli səŋ kɔ ayiki təŋ ka ralek rəŋ yi kəmar matay məlom ɔ yi təkə yɔ ka akələŋ kələŋ ɔyi-e.

4. Wuni o wuni ɔ ba amari təkə kulunə, thəlom kətəpi anənki mə chima kɔ kama ɔ səthə aram afino ka mapanth mɔ worək-e.

24. *Λησάκəl beka kəgba manle*

Wuni o wuni ɔ ba amari ma kafothanə kawur kəyɔ mapanth to ɔ yema. Ɔwa ɔ ba amari ma kasəŋ kɔ aləkɔ mɔ fothanə aləkɔ o ləkɔ.

25. *Λησάκəl beka kəgba tamath*

1. Wuni o wuni ɔ ba amari ma kayi uyənki məder, yi kabər kəŋ. Ɔwa an yi təkə ba edi ebeki, eyet ewəŋ, anseth kəyi, təl ebeki, emar ya anɣəf. Ɔwa ɔ yi təkə səthə amar ka anɣəkɔ mɔ te yi rə məpanth-e, thəlom utuy, bepi ɔ səke ulopane, thəlom kəsəke ubora, ubaki, ɔwa səthəlom ma mɔ tə sɔ gbəli worək ka anɣetə ηŋ.

2. Ankomra yi anɣəth be a yi təkə səŋ ηa məmari məthəkəŋ. Anɣəth ane ma kom ka ka te tha nantane yinka te tha nantaneŋ, a yi təkə səŋ ηa emar ethənanə.

26. *Λησάκəl beka kəgba tamthurukin*

1. Uwath O wath ɔba amari ma k ayəkɔ ɔKaran A yi təkə yɔ wath o wath ɔ pon ka karan ka ataranthe təfəth. Kere kathəkəs tatol yi kakaran kəboli rəkəm a yi təkə səŋ ki ka anɣəth ane gbəli thəkəs yi kakaran kati.

2. Ɔwa kakaran a yi təkə yɔ ki kama kə gbəli mar ɔwuni kama ɔ kɔ rodi, tə kabər ayiki təŋ yi rawankom rəŋ. Ɔwa kəyi təkə gbəli kara kɔ kəsəthranə emera, kamuyane, kə kara rəyathki kətəŋ ka ta bona ta araru, anɣəm akəpet, edina egbaske gbaske, ɔwa yi kə kara məthəfəl mɔ to Anɣunated Neshon an yema-e.

3. Ankomra an ba amari ma kathith ko kə karan kəŋ yema anɣəth ηan an karan-e.

27. *Λησάκəl beka kəgba tamthəderəŋ*

1. Ɔwa wuni o wuni ɔba amari ma katəŋ makur ma anɣəm ηəŋ ame ɔ yema-e, yi ka akələŋ kələŋ ɔ yi-e. Ɔ yi təkə yanthənə matay ame, ɔwa ɔ yi təkə mar kama mə kɔ ro di ka mɔyən.

2. Wuni o wuni ɔ ba amari ma kəbum mayi, mayet ame ɔ bempa yi atafə ate kənəŋ ɔ gbal-e.

28. *Λησάκəl beka kəgba tamthresas*

Ɔwa wuni o wuni ɔ ba amari ma katəŋane ane ɔ yema pəyi ka anɣəf ηəŋ rəkər-o, thəom rə təthof tətəl ro mɔ gbəli səthə anɣere ηa ka səthə matay ame be a gbal ka masekrane ame ka rawankom rəŋ kəyankəŋ.

29. Aḡsəkəl beka kəgba tamthreṇaṇle

- 1. Ɔwa wuni o wuni ɔ ba aḡbethē ḡa təkə mar akələṇ kələṇ ɔ sɔthɔ rawankom be ɔ po teṇa yi kəwur ḡaṇieṇ.*
- 2. Ɔwa hali ma apa wuni o wuni ɔ ba amari yi rawankomrɔṇ, ta tala ti kəpa ɔ yi ro ratha ka a ḡthɔ. Ɔwa ɔ yi təkə yikis amari yi rawankom ra aḡkos ḡɔṇ. Ɔwa ɔ anḡəm ḡa rawankom.*
- 3. Ɔwa amari ame yi rawankom are, ε sɔṇ ye wuni mari təkə te talaṇe maḡotəs ma Aḡyunayted Neshɔn.*

30. Aḡsəkəl beka kəgba tɔḡt

Ɔwa ate yi ka masekrane ame be, a ye təkə gbasi ti təkə sɔmpar aḡthɔḡ, wuni o wuni, thalɔm anənki ḡa aḡḡəm, thalɔm təkə kasara amari yi rawankom yi ka masekrane ame.
